

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/83/2017
Identifikačné číslo spisu: 7110203193
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7110203193.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Danice Kočičkovej, v spore žalobcov 1/ D. A., bývajúcej v X., 2/ M. A., bývajúceho v X., obaja zastúpení JUDr. Tatianou Vórobelovou, advokátkou v Košiciach, Bajzova 2, proti žalovanej MAXIMA FINANCE, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Orlia 3, IČO: 36 589 055, zastúpenej JUDr. Ivanom Husárom, advokátom so sídlom v Košiciach, Vojenská 14, o určenie neplatnosti zmlúv, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp.zn. 11C/45/2010, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 23. novembra 2016 sp.zn. 1Co/489/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. januára 2015 č.k. 11C/45/2010- 201 určil, že zmluva o pôžičke č. ZP 82/2008 uzatvorená medzi stranami sporu dňa 15. augusta 2008 je absolútne neplatná; ďalej určil, že zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva č. PP 82/2008 uzatvorená medzi stranami sporu dňa 15. augusta 2008 je absolútne neplatná a žalobu o určenie, že „zabezpečovací prevod práva k nehnuteľnosti registrovaný pod číslom V 1287/08 Správou katastra Košice - okolie dňa 20. augusta 2008 nie je“, zamietol. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcom trov konania v sume 2814,08 € a na účet súdu sumu 99,50 € na súdnom poplatku do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zmluvu o pôžičke vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle § 52a nasl. Občianskeho zákonníka, obsahujúcu neprijateľnú zmluvnú podmienku odporujúcu dobrým mravom v podobe ustanovenia o dojednanom úroku v čl. 1 zmluvy a zmluvnej pokuty. Vzhľadom k existencii viacerých ustanovení zmluvy, ktoré sú absolútne neplatné (§ 39 Občianskeho zákonníka) a ktoré sa dotýkajú podstatných náležitostí zmluvy, bol súd toho názoru, že je neplatná zmluva ako celok (§ 41 Občianskeho zákonníka) a z dôvodu akcesorickej povahy zmluvy o zabezpečení záväzku vyhodnotil aj

túto zmluvu ako neplatnú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a o súdnom poplatku podľa § 2 ods. 2 zákona č.71/1992 Zb.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 23. novembra 2016 sp.zn. 1Co/489/2015 rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcich výrokoch, vo výroku o trovách konania a vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie súdu prvej inštancie (§ 389 ods.1 písm. c/ CSP). Rozsudok súdu prvej inštancie považoval odvolací súd v časti neplatnosti zmluvy ako celku za neodôvodnený a právne posúdenie sporu v ostatnej časti za nesprávne, keď súd prvej inštancie na vec aplikoval právny predpis v neaktuálnom znení. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že neprimerane vysoký zmluvný úrok spôsobil neplatnosť tejto časti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi a pre neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Takýto postup totiž odporoval § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Záver súdu prvej inštancie o neoddeliteľnosti zmluvy týkajúcej sa istiny od častí týkajúcich sa jej príslušenstva považoval za neodôvodnený, v dôsledku čoho nebolo možné posúdiť správnosť úvah súdu prvej inštancie v tejto časti. S poukazom na subsidiárnu povahu zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva k úverovej zmluve, bol predčasný aj výrok, ktorý sa týkal neplatnosti tejto zmluvy. Zároveň odvolací súd zrušil aj nadväzujúce a vecne súvisiace výroky o trovách konania a súdnom poplatku.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie obaja žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“). Prípustnosť ako aj dôvodnosť dovolania odvodzovali od ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Dovolatelia namietali, že odvolací súd im znemožnil realizáciu procesných práv priznaných im v ustanovení § 382 CSP. Nesúhlasili s právnymi názormi odvolacieho súdu a trvali na tom, že zmluva o pôžičke bola absolútne neplatná ako celok. Následne v dovolaní podrobne rozobrali právne a skutkové aspekty sporu, zároveň poukázali na neprimeranú dĺžku súdneho konania.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nie je v zmysle § 420 písm. f/ CSP prípustné a navrhla dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V danom prípade bolo dovolanie podané za účinnosti nového civilného procesného kódexu. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj naďalej nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď napríklad 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 3Cdo308/2016, 5 Cdo 255/2014, 5Cdo 255/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8. Žalobcovia v dovolaní uplatnili dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. O takéto rozhodnutie ale v prejednávanej veci nejde.

10. Dovolatelia totiž napadli dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Dovolací súd už v uznesení z 19. januára 2017 sp. zn. 3 Cdo 236/2016, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 19, ročník 2017, dospel k záveru, že kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku. Dovolací súd na toto rozhodnutie odkazuje a konštatuje, že nemal žiaden dôvod v tejto veci sa od jeho záverov odchýliť.

11. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcov smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie, nie je podľa § 420 CSP prípustné. Preto najvyšší súd procesne neprípustné dovolanie žalobcov odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľmi namietanej procesnej nesprávnosti.

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.